

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Матеріали

**54-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів**

**«ВИЩА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ
ВИКЛИКІВ»**

**22-23 лютого 2023 року
м. Полтава**

УДК 378(082)

B55

Редакційна колегія:

Дорошенко Андрій, начальник навчального відділу, к.е.н., доцент

Колесніченко Ірина, методист II категорії навчального відділу

Бурлака Олена, методист навчального відділу

Браславець Тетяна, керівник виробничої практики навчального відділу

Ком'ютерний набір – автори тез

Відповідальність за правильність наведених статистичних даних, фактів та посилань на інформаційні джерела несуть автори тез

Матеріали 54-ї науково-методичної конференції викладачів і аспірантів «Вища освіта в контексті глобальних викликів». м. Полтава: ПДАУ, 2023. – 202 с.

ЗМІСТ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ, СЕЛЕКЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ	8
Аграрна освіта в умовах воєнного стану <i>Маренич Микола, Баган Алла, Шакалій Світлана</i>	8
Алгоритми прийняття рішень в агрономічній практиці <i>Біленко Оксана, Гордєєва Олена, Вороніна Віра</i>	10
Використання цифрових технологій під час дистанційного навчання у закладах вищої освіти <i>Благодарь Катерина</i>	11
Глобалізація вищої освіти: виклики та можливості <i>Коваленко Нінель</i>	13
Застосування інноваційних методів у навчальному процесі <i>Писаренко Павло, Самойлік Марина, Диченко Оксана</i>	15
Застосування особистісно зорієнтованої технології у процесі підготовки майбутніх фахівців спеціальності геодезія та землеустрій <i>Онiпко Валентина, Шевчук Сергій, Чувпило Вадим</i>	17
Значення оцінювання залишкових знань здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія в умовах дистанційного навчання <i>Юрченко Світлана</i>	19
Інноваційні технології навчання в екологічній освіті <i>Писаренко Віктор, Піщаленко Марина</i>	21
Інтеграція викликів сьогодення у сфері охорони навколишнього середовища до системи вищої освіти <i>Тараненко Анна</i>	23
Науково-виробничий центр селекції та насінництва польових культур - головна складова освітнього процесу кафедри селекції, насінництва і генетики <i>Тищенко Володимир, Дубенець Микола</i>	24
Освітня гейміфікація як засіб підвищення ефективності навчання <i>Тристан Дар'я</i>	26
Особливості виховної роботи на кафедрі рослинництва у режимі on-line <i>Гангур Володимир, Антонець Марина, Антонець Олександр</i>	28
Особливості навчального процесу у ЗВО під час воєнного стану <i>Ляшенко Віктор, Бараболя Ольга, Короткова Ірина</i>	30
Особливості надання освітніх послуг в умовах воєнного стану <i>Шокало Наталія, Четверик Оксана</i>	32
Особливості організації навчального процесу у сучасних умовах під час викладання дисциплін на кафедрі рослинництва <i>Гангур Володимир, Філоненко Сергій</i>	34
Особливості формування соціальних навичок у здобувачів вищої освіти спеціальності 201 Агрономія упродовж навчання <i>Ласло Оксана, Олєпiр Роман, Тараненко Сергій</i>	36
Особливості формування готовності майбутніх фахівців галузі Аграрні науки та продовольство до фітосанітарного моніторингу <i>Нечипоренко Наталія, Онiпко Валентина, Поспєлова Ганна</i>	38
Переваги та ризики освітньої глобалізації <i>Ромашко Таміла</i>	40
Перспективи та особливості навчання за дуальною формою здобуття вищої освіти <i>Рибальченко Анна, Криворучко Людмила</i>	43
Формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів аграрних спеціальностей засобами історіографії <i>Поспєлов Сергій, Міщенко Олег, Калашнік Оксана</i>	45

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	48
Аналіз засобів розробки навчальних тестів спеціальностей 051 Економіка та 292 Міжнародні економічні відносини для їх імпорту на платформу дистанційного навчання Moodle <i>Макаренко Петро, Поночовна Олена</i>	48
Асертивність як інструмент ефективної комунікації учасників освітнього процесу <i>Чернікова Наталія, Баган Надія, Вовк Микола</i>	50
Вища освіта в Україні: вектори розвитку в умовах війни <i>Протас Надія, Флегантов Леонід, Слюсар Вадим, Калініченко Антоніна, Івко Сергій, Сазонова Наталія</i>	53
Впровадження елементів дуального навчання у підготовку здобувачів вищої освіти <i>Браславець Тетяна, Колесніченко Ірина, Пастрома Людмила, Москаленко Лілія</i>	58
Дистанційна освіта: проблеми та перспективи <i>Сазонова Тетяна, Вороніна Вікторія, Вараксіна Олена</i>	60
Забезпечення академічної доброчесності при атестації здобувачів вищої освіти <i>Мирна Ольга, Першін Юрій</i>	62
Забезпечення доброчесності дистанційного навчання за освітніми програмами спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування <i>Сердюк Ольга, Канівець Дмитро, Корнійчук Артур</i>	64
Застосування синергетичного підходу як теоретичного підґрунтя для аналізу освітніх систем <i>Дорофєєв Олександр, Дубинка Олег</i>	66
Компетентнісний підхід в системі розвитку освітніх програм та підвищенні якості освітніх послуг <i>Миколенко Інна</i>	68
Коучинговий підхід як ефективний інструмент навчального процесу <i>Даниленко Вікторія</i>	70
Методичні підходи до формування універсальних компетенцій студентів у процесі вивчення курсу «Підприємництво» <i>Мороз Світлана, Калашиник Олена</i>	72
Методика створення стартапів як імпакт-проектів із відновлення України <i>Таран-Лала Олена, Дем'яненко Наталія, Світлична Алла</i>	74
Методи формування індивідуальної траєкторії навчання при вивченні дисциплін із вебтехнологій <i>Копішинська Олена, Уткін Юрій, Слюсарь Ігор, Рябий Мирослав</i>	76
Основи проектної технології у розрізі компетентнісного підходу до навчання <i>Дивнич Ольга, Чернова Ольга</i>	77
Особливості використання інноваційних методик навчання у підготовці здобувачів вищої освіти у сфері права в умовах глобалізації <i>Гладкий Сергій, Купченя Лідія, Стрілець Богдан</i>	80
Особливості застосування змішаної форми навчання в освітньому процесі закладів вищої освіти за умов дії воєнного стану <i>Воронько-Невідича Тетяна, Іщейкін Тимур, Помаз Олександр</i>	81
Особливості підготовки кваліфікованих кадрів для органів місцевого самоврядування <i>Галич Олександр, Медвідь Вікторія</i>	83
Особливості синхронного та асинхронного дистанційного навчання <i>Олійник Аліна</i>	85
Перебудова вищої освіти України в контексті воєнних загроз <i>Лозинська Тамара, Роменська Таїсія</i>	87

Переваги та недоліки дистанційного навчання у закладах вищої освіти <i>Волкова Неля, Писаренко Світлана, Михайлова Олена</i>	89
Підвищення ефективності реклами ЗВО у соціальних мережах в умовах глобальних викликів <i>Боровик Тетяна, Майборода Олена, Христенко Кирило</i>	91
Професійний розвиток викладача в контексті сучасних викликів <i>Вакуленко Юлія, Петренко Максим, Дегтярьова Лариса, Бондаренко Марина</i>	93
Рекомендації щодо визначення складу і параметрів джерел резервного живлення мережевого обладнання для доступу до мережі Інтернет <i>Поночовний Юрій, Одарущенко Олег, Протас Надія, Дегтярьова Лариса, Одарущенко Олена</i>	95
Розвиток бренду закладів вищої освіти у соціальних мережах в контексті глобальних викликів <i>Писаренко Володимир, Терещенко Іван, Комар Вадим</i>	97
Соціальний інтелект як основа для формування інших soft-skills <i>Лядський Ігор</i>	99
Didactic project as a form of planning a lesson in management disciplines <i>Mykola Zos-Kior, Dmytro Diachkov, Iryna Potapiuk</i>	100
<i>ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ</i>	103
Виклики сьогодення у вищій освіті <i>Костенко Олена, Опара Надія, Дрожжана Ольга</i>	103
Використанням Moodle та Google Meet для проведення поточного та підсумкового контролю з фізико-математичних дисциплін <i>Антонець Анатолій, Овсієнко Юлія, Рижкова Тетяна</i>	105
Вища освіта в контексті сучасних глобальних процесів <i>Опара Надія</i>	107
Глобалізація вищої освіти – основні тенденції <i>Дрожжана Ольга</i>	110
Глобалізація вищої освіти – переваги і недоліки <i>Шпилька Микола</i>	112
Особливості вивчення автоматизованих систем проєктування з використанням дистанційних технологій <i>Яхін Сергій</i>	114
Особливості реалізації проєктної технології навчання у фаховій підготовці магістрів професійної освіти <i>Горбенко Олександр, Келемеш Антон, Япринець Тетяна</i>	116
Організація освітнього процесу в коледжі в умовах воєнного стану в Україні <i>Сайчук Олександр, Боровик Олена</i>	118
Формування проєктно-дослідницьких умінь студентів закладів професійної освіти засобами навчально-методичного забезпечення <i>Антонець Анатолій, Ковальчук Станіслав, Прілепо Наталія</i>	120
Цифрові інструменти як форма активізації пізнавальної діяльності здобувачів технічного профілю <i>Левченко Юлія, Басова Юлія</i>	122
Чому дистанційне навчання залишиться з нами <i>Прілепо Наталія</i>	124
3D-моделювання та технології 3D-друку як інструменти створення лабораторного устаткування <i>Іванов Олег</i>	126

ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ	129
Аспекти дистанційного навчання на платформі Moodle з дисципліни «Внутрішні хвороби тварин» в умовах сьогодення <i>Супруненко Костянтин, Каришева Людмила</i>	129
Викладання дисципліни «Паразитологія та інвазійні хвороби тварин» в контексті глобальних викликів <i>Корчан Леонід, Корчан Микола</i>	131
Виклики сучасності при підготовці здобувачів вищої освіти <i>Щербакова Наталія, Передера Сергій, Передера Жанна</i>	132
Вимоги до викладання дисциплін на кафедрі інфекційної патології, гігієни, санітарії та біобезпеки в умовах російсько-української війни <i>Передера Олена</i>	134
Вища освіта у сучасних умовах глобальної конкуренції <i>Кравченко Сергій, Бурда Тетяна, Шелудько Анастасія</i>	136
Впровадження інноваційних підходів до організації творчої навчально-пізнавальної діяльності підготовки докторів філософії за спеціальністю 211 Ветеринарна медицина <i>Євстаф'єва Валентина, Мельничук Віталій, Долгін Олександр</i>	138
Застосування інноваційних технологій у викладанні дисциплін «Анатомія свійських тварин» і «Патологічна анатомія та розтин» <i>Омельченко Ганна, Авраменко Наталія</i>	139
Кадровий потенціал у контексті глобальних викликів <i>Михайлютенко Світлана</i>	141
Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі <i>Коломак Ігор, Марченко Тетяна</i>	143
Методичне обґрунтування організації дистанційного навчання у вищій школі <i>Кручиненко Олег</i>	145
Наочність при викладанні дисципліни «Лікарські рослини» <i>Канівець Наталія, Каришева Людмила, Бурда Тетяна</i>	147
Нові глобальні виклики та їх вплив на розвиток вищої ветеринарної освіти в Україні <i>Панасова Тетяна</i>	149
Особливості організації навчального процесу з циклу хірургічних дисциплін у контексті глобальних викликів <i>Киричко Борис</i>	150
Проблеми плагіату в сучасній освіті <i>Звенігородська Таміла</i>	152
Оцінювання знань здобувачів вищої освіти на факультеті ветеринарної медицини під час російсько-української війни <i>Передера Роман</i>	153
Розвиток психосоціальних навичок здобувачів вищої освіти в умовах глобальних викликів <i>Киричко Олена, Дмитренко Надія, Титаренко Олена</i>	155
Співпраця із Малою академією наук України у розрізі формування початкових компетентностей лікаря ветеринарної медицини <i>Локес-Крупка Терезія</i>	157
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ	159
Адаптація закладів вищої освіти України до умов воєнного стану <i>Бурлака Олена, Гринь Валентина, Костоглод Андрій, Шевченко Тетяна</i>	159
Дистанційне навчання: переваги та недоліки <i>Тютюнник Світлана, Єрмолаєва Марина, Чіп Людмила, Дугар Тетяна</i>	162
Забезпечення освітнього процесу в умовах дистанційного навчання <i>Краснікова Оксана, Дроботя Яна</i>	164

Забезпечення якості викладання в умовах змішаного навчання та з врахуванням сучасних викликів <i>Капаєва Людмила</i>	165
Інструменти Google як складові дистанційного навчання <i>Красота Олена</i>	167
Освітній процес в умовах сучасних викликів <i>Дорогань-Писаренко Людмила, Дорошенко Андрій, Єгорова Олена</i>	168
Основні етапи самоорганізації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти <i>Токуєва Наталія</i>	170
Особливості викладання комп'ютерних дисциплін в умовах дистанційного навчання <i>Мокієнко Тетяна, Прийдак Тетяна, Сіренко Олена</i>	172
Особливості вивчення іноземних мов в контексті глобальних викликів <i>Воловик Лариса</i>	174
Парадигма університетської освіти в умовах воєнного стану <i>Ліпський Роман</i>	175
Психолого-педагогічні аспекти реалізації методики викладання облікових дисциплін в умовах невизначеності і загроз <i>Канцедал Наталія, Лега Ольга</i>	177
Удосконалення самостійної роботи онлайн-освіти в умовах воєнного стану <i>Рудич Алла, Тютюнник Юрій</i>	180
Теоретико-дидактичні засади мультимодального аналізу рекламного дискурсу <i>Антонюк Марина</i>	182
Філософські принципи організації вищої освіти в умовах глобалізаційних процесів <i>Шейко Сергій, Ільченко Алла</i>	184
ФАКУЛЬТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОБНИЦТВА ТА ПЕРЕРОБКИ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА	187
Використання методу «перевернутий клас» в сучасному освітньому процесі <i>Усенко Світлана, Шостя Анатолій</i>	187
Глобальні виклики у підготовці фахівців з харчових технологій <i>Будник Ніна, Кайнаш Алла</i>	189
Європейський досвід використання технології Edtech та перспективи її впровадження в освітньому процесі кафедрою технологій виробництва продукції тваринництва <i>Ващенко Павло, Слинко Віктор, Березницький Віктор</i>	191
Застосування моделі STEM-освіти у вивченні моделювання та оптимізації харчових технологій <i>Дубова Галина, Сукманов Валерій</i>	193
Інноваційні методики навчання в підготовці здобувачів вищої освіти <i>Чижанська Наталія, Шаферівський Богдан, Карунна Тетяна</i>	195
Методичне забезпечення дисциплін кафедри технологій виробництва продукції тваринництва при дистанційній формі навчання <i>Полищук Анатолій, Шостя Анатолій, Кравченко Оксана, Чухліб Євгеній</i>	197
Неформальна та інформальна освіта як складова у підготовці фахівців в галузі харчових технологій <i>Хмельницька Євгенія</i>	198
Особливості проведення лабораторних занять під час дистанційного навчання <i>Кузьменко Лариса</i>	200

навчальний посібник / С.О. Сисоєва, Т.Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. Рівне : Овід, 2012. 352 с.

3. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 20.01.2023)

4. Що таке відкриті освітні ресурси. <https://library.diit.edu.ua/uk/page/OER> (дата звернення: 20.01.2023)

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Кузьменко Лариса, к.с-г.н., доцент

Лабораторне заняття, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті [2], – це вид навчального заняття, на якому здобувач вищої освіти, під керівництвом викладача, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою; особисто проводить натурні або імітаційні експерименти, чи досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень навчальної дисципліни.

Лабораторні заняття проводяться у спеціально обладнаних навчальних, навчально-наукових, спеціалізованих комп'ютерних лабораторіях з використанням обладнання та устаткування, необхідного для виконання лабораторних робіт. Лабораторні заняття можуть проводитися в умовах реального професійного середовища, наприклад, на виробництві [2].

Лабораторна робота безпосередньо пов'язана з іншими видами навчальних занять. Вона сприяє реалізації міжпредметних зв'язків, принципу зв'язку теорії із практикою, розвитку інтелектуально-пізнавальної активності здобувачів вищої освіти. Лабораторна робота безпосередньо пов'язана з навчальним експериментом, дослідями, розв'язуванням задач з використанням спостережень і дослідів. При цьому повною мірою виявляється роль експерименту як джерела знань та критерію істинності теорії. У процесі лабораторної роботи здобувачі вищої освіти набувають навичок використання приладів, лабораторного обладнання, апаратури, технічних засобів, у т. ч. комп'ютерної техніки. Вони оволодівають умінням обробки результатів експерименту та вимірювань; навичками узагальнення та систематизації явищ природи; знайомляться з основами техніки та технології процесів сучасного виробництва. Лабораторна робота сприяє формуванню уміння виявляти причинно-наслідкові зв'язки, функціональні залежності між фактами, явищами та процесами [1].

Організація проведення лабораторної роботи включає, перш за все, підготовку викладача та здобувачів вищої освіти до її виконання. Викладач забезпечує студентів методичними матеріалами до виконання лабораторної роботи та надає теоретичні знання з теми. Здобувачі вищої освіти оволодівають у процесі виконання лабораторної роботи теоретичними та практичними знаннями, шліфують окремі операційні вміння та навички самостійної експериментально-пошукової діяльності; набувають умінь планувати діяльність, фіксувати її проміжні та кінцеві результати; оцінювати їх вірогідність.

Однак, за умови впровадження дистанційного навчання забезпечити ефективно виконання даного виду навчальних занять, порівняно з лекцією,

практичним (семінарським) заняттям, значно складніше. Найбільш актуальним питання забезпечення виконання лабораторних робіт стоїть перед викладачами технологічних спеціальностей.

Істотно спрощується проведення лабораторного практикуму за рахунок використання мультимедіа-технологій, імітаційного моделювання, Інтернет-технологій тощо. Віртуальна реальність дозволяє демонструвати студентам явища, які за звичайних умов показати складно або взагалі неможливо [4].

Попович Т. А. [3] додає, що при розробці дистанційних курсів з експериментальних або технологічних дисциплін, для набуття студентами практичних навичок необхідно створювати курси за так званою «змішаною системою», яка повинна включати обов'язкове проведення очних лабораторних занять у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях. Альтернативою очних лабораторних занять можуть стати віртуальні лабораторії або тренажери, тобто віртуальні практичні засоби навчання. Створення віртуальних інтерактивних лабораторних робіт повинно здійснюватись за єдиною освітньою технологією для всіх закладів вищої освіти.

Для набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок на лабораторних заняттях може бути впроваджена методика відео-практики. Такий формат заняття передбачає пояснення викладачем методик виконання завдань лабораторної роботи, опитування студентів за темою заняття, далі обов'язкову відео-демонстрацію з виконання практичної частини роботи в умовах лабораторії кафедри. Якщо у здобувачів виникли питання за темою заняття викладач повторює або уточнює матеріал. Для закріплення матеріалу здобувачі вищої освіти вирішують ситуаційні задачі за темою заняття або проводиться дискусія викладача зі здобувачами.

Отже, на лабораторному занятті, не залежно від умов його проведення, здобувач вищої освіти, під керівництвом викладача, повинен набути практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, вимірювальною апаратурою, здобути й закріпити навички проведення натурних або імітаційних експериментів, чи дослідів з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень освітнього компонента.

Список використаних джерел:

1. Островерхова Н. Лабораторна робота та її аналіз. Методика і технологія. *Osvita.ua*. URL: <http://surl.li/essjy> (дата звернення 25.01.2023).
2. Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті. URL: <http://surl.li/beesa> (дата звернення 25.01.2023).
3. Попович Т. А. Дистанційний курс з неорганічної хімії в системі організації самостійної роботи студентів хімічних спеціальностей закладів вищої освіти. *Дистанційне навчання студентів: теорія і практика*. Херсон, 2020. С. 59–68. URL: <http://surl.li/czsoq> (дата звернення 25.01.2023).
4. Прибилова В. М. Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. URL: <http://surl.li/esqtc> (дата звернення 25.01.2023).

Наукове видання

МАТЕРІАЛИ

**54-ї науково-методичної конференції
викладачів і аспірантів
«Вища освіта в контексті глобальних викликів»**

Підп. до друку 10.02.2023. Формат 60x90¹/₁₆. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 14,2. Обл.-вид. арк. 0,7. Тираж 105 пр. Зам. 1.
Гарнітура Times New Roman Cyt.

Видання та друк – Редакційно-видавничий відділ Полтавського державного аграрного університету
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2174 від 26.04.2005 р.
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3.